

Microvelia umbricola Wroblewski, een nieuwe wants (Het.) voor Nederland

door

L. W. G. HIGLER

Rivon-mededeling nr. 102

Bij een bezoek aan de Kortenhoefse plassen verzamelde ik in het voorjaar van 1961 tussen 1 april en 10 juni enkele wantsen, waarbij ik vooral aandacht besteedde aan Hydrometridae, Gerridae en van de Veliidae de *Microvelia*'s. Bij determinatie bleek me, dat ik naast *Microvelia reticulata* ook enkele exemplaren van **Microvelia umbricola** had gevangen. Deze determinatie is door Dr. R. H. COBBEN te Wageningen geverifieerd. *Microvelia umbricola* was nog niet in Nederland waargenomen. Wel in Engeland, Duitsland (Holstein, Hannover, West-Pruisen, Pommeren), Denemarken, Zweden en Polen. In Nederland heb ik de soort tot nu toe ontdekt op twee plaatsen in Kortenhoef (Kortenhoef westzijde), en in de Bollemaat bij Dwarsgracht (Gem. Vollenhove) in Overijssel.

In Kortenhoef kwam *M. umbricola* meer voor dan *M. reticulata*, maar wel in diens gezelschap; in de Bollemaat vond ik ze ook in elkaars gezelschap, maar aangezien ik daar slechts een steekproef heb kunnen nemen, durf ik geen verdere conclusies voor dit gebied te trekken.

Deze wants komt in Nederland, blijkens mijn vondsten, blijkbaar voor op eutrofe wateren, waar de oppervlakte van het water ten dele bedekt is met drijvende waterplanten.

De drie vindplaatsen waren namelijk alle drie gelijksoortige eutrofe, niet verontreinigde verlandende ondiepe wateren. Een van de plaatsen in Kortenhoef was een dichtgroeierende sloot, waar op het water dreven *Stratiotes aloides*, *Hydrocharis morsus-ranae*, weinig *Lemna minor*, *L. gibba* en *L. trisulca*. Hier kwamen ook voor *Microvelia reticulata*, *Gerris lacustris* en *Hydrometra gracilentata*. De andere plaats bij Kortenhoef was een verlandend petgat, ook met *Stratiotes aloides*, *Hydrocharis morsus-ranae* en *Lemna trisulca*. Ook hier kwam *M. reticulata* voor. Dus in de plantengemeenschap Hydrochareto-Stratiotetum.

In de Bollemaat was het eveneens een verlandend petgat met een Hydrochareto-Stratioteum-vegetatie, maar met *Potamogeton natans*. Wederom *M. reticulata* en *Hydrometra gracilentata*.

Naar mijn veronderstelling komt *M. umbricola* op veel meer plaatsen voor. De soort is vermoedelijk door onvoldoende belangstelling en kennis tot nu toe over het hoofd gezien.

Literatuur

- MACAN, T. T., 1956, A revised key to the British waterbugs. Freshwater Biological Association, Scientific Publication no. 16.
- RECLAIRE, A., 1932, Naamlijst der in Nederland en het omliggende gebied waargenomen wantsen (Hemiptera-Heteroptera) met aantekeningen omtrent de voedsel- of verblijfplant en de levenswijze. *Tijdschr. Entom.* 75: 59—558.
- , 1940, Naamlijst der in Nederland en het omliggende gebied waargenomen

- wantsen (Hemiptera-Heteroptera) met aantekeningen omtrent de voedsel- of verblijfplant en de levenswijze. *Op. cit.* 83 : 103—119.
- , 1946, Naamlijst der in Nederland en het omliggende gebied waargenomen wantsen (Hemiptera-Heteroptera) met aantekeningen omtrent de voedsel- of verblijfplaats en de levenswijze. *Op. cit.* 89 : 39—64.
- , 1950, Naamlijst der in Nederland en het omliggende gebied waargenomen wantsen (Hemiptera-Heteroptera) met aantekeningen omtrent de voedsel- of verblijfplant en de levenswijze. *Op. cit.* 93 : 1—25.
- , plm. 1940, Wantsen, deel 28 van de serie Wat leeft en groeit. Het Spectrum, Utrecht.
- SOUTHWOOD & LESTON, 1959, Land- and waterbugs of the British Isles. Wayside and Woodland Series, London.

Summary

The bug *Microvelia umbricola* Wroblewski is new to the Dutch fauna. It was discovered in two places in the province of North-Holland, and in one place in the province of Overijssel, in all cases in the plant association of the Hydrochareto-Stratiotetum.

Wibaut-Isebree Moens, N. L., *Schadelijke dieren in huis*. Uitg. Mij C. A. J. van Dishoeck, Bussum, 1960. 156 pag., 58 fig. Prijs f 4,90. Ieder entomoloog krijgt van vrienden en kennissen regelmatig vragen als: „Ik heb dit beest in huis gevonden, wat is dat en wat moet ik er tegen doen?“. Wanneer men zich met een of andere insectengroep bezig houdt, denkt de buitenstaander dat men in de eerste plaats wel alle insecten kent, die in huis voorkomen. U weet hoe moeilijk het dan dikwijls nog is om van een bepaald „beest“ te weten te komen wat het is, meer nog wat je er tegen zou kunnen doen.

Het bovengenoemde boekje nu geeft van allerlei insecten, maar ook van dieren als ratten en muizen en ander „ongedierte“ in huis een groot aantal wetenswaardigheden, waarmee men wel elke vragensteller kan voldoen. Na een inleiding worden achtereenvolgens behandeld de schadelijke dieren uit kelder en schuur, uit keuken, uit voorraden, uit woonkamer, uit slaapkamer en van de zolder. Daarnaast worden een aantal bestrijdingsmiddelen behandeld. Duidelijke afbeeldingen, waarbij meestal nog het dier op ware grootte, maken het opzoeken eenvoudig.

Een enkele onnauwkeurigheid doet aan de waarde van het geheel niets af. Op pag. 57 wordt de gewone kamervlieg (*Musca domestica* L.) als meer bekend verondersteld dan de kleine kamervlieg (*Fannia canicularis* L.). Op pag. 59 wordt dan pas aan het eind van de bespreking van *Musca domestica* L. aangegeven, dat deze soort in de steden bijna niet meer voorkomt. Mijns inziens had de kleine kamervlieg meer recht op een uitgebreider bespreking gehad, daar de gewone kamervlieg al lang tot de zeldzaamheden in de grote stad behoort. Al jaren voor de oorlog heeft de kleine kamervlieg haar plaats ingenomen. Ook de kaasvlieg schijnt in ons land steeds zeldzamer te worden, dank zij allerlei hygiënische voorzorgsmaatregelen.

Wij zouden het boekje ieder willen aanbevelen, die tegen lastige vragen van burens en bekenden gewapend wil zijn. — TH.

Labia minor L. (Dermaptera). Tijdens de vangst van Lepidoptera op licht te Otterlo op 16 september 1961 verscheen ook een exemplaar van de kleine oorworm op het laken.

In de derde druk van „De in Nederland voorkomende Oorwormen“ (Wetensch. Mededeling no. 4 van de K.N.N.V., 1960) vermeldt de heer WILLEMSE uit Gelderland slechts zes vindplaatsen, waarvan Wamel dan nog met een vraagteken wordt opgegeven. Het exemplaar bevindt zich thans in de collectie van het Zoölogisch Museum te Amsterdam. — LPK.